

Πατριαρχείας καὶ τῆς Θήρας, ἦτοι Σαντορίνης, ἀρχιεπίσκοπος ἐχειροτονήθη». (1)

Δέκατος ἀρχιεπίσκοπος ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΓΥΖΗΣ

Ἐπικαλούμενος ἕξ ἐπιφανοῦς καὶ μεγάλης οἰκογενείας τῶν Γύζηδων (ἀπογόνου ἐκ τῆς Ἑνετικῆς οἰκογενείας τῶν Γκούζηδων) διεδέξατο τὴν ἀρχιεπισκοπὴν ἐν ἔτ. 1699 Ἀπριλίου 25, οὗτος παρέμενεν ἐν τῇ ἀρχοντικῇ οἰκογενεῖᾳ ἢ τῶν κατοικίᾳ εἰς Σκῆρον παρὰ τοὺς Μ. Δ. πρόποδας τῆς Κοινότητος Ἡμεροβιγλίου, τοῦτο δηλοῦται ἐκ τοῦ κώδικος τῆς Ἐπισκοπῆς διὰ τοῦ ἀκολουθοῦντος γράμματος οὗτου «1710 Μαρτίου 12 εἰς τὸ κάστρο τοῦ σκάρου εἰς τὸ πλάτι τοῦ πανιερωτάτου ἀρχιεπισκόπου Σαντορίνης κύρ Ζαχαρίου Γύζη κτλ.».

Ἐνδέκατος ἀρχιεπίσκοπος ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Περὶ τοῦ Ζαχαρία Γύζη, ἀναφέρει ὁ μετ' αὐτὸν χειροτονηθεὶς ἀρχιεπίσκοπος Διονύσιος διὰ γράμματος αὐτοῦ τὰ ἀκόλουθα :

«Μετὰ τεσσαράκοντα καὶ πένε ἔτη, πορηγήσατο τὴν θέσιν τοῦ ἐπισκόπου ὁ Θήρας Ζαχαρίας Γύζη· λόγῳ γήρους οὐχὶ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀλλὰ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ θεοφιλεστάτου ἀγίου Καλλιούπολεως κύρ Νεοφύτου, καὶ ἄνευ ἀδείας αὐτοῦ πρὸ ὀκτώ μηνῶν ἀφήσας τὴν ἐπαρχίαν χηρεύουσιν, ἐπώλησεν δὲ αὐτὴν ἀντὶ ρεαλίων χιλίων διὰ ταῦτο καὶ παντελῶς καθηρέθη ἐξεφώνησε καὶ αὐτοῦ ὁ Πατριάρχης κύριος Παΐσιος, προσκληθεὶς δὲ ὁ θεοφιλέστατος Καλιούπολεως κύρ Νεόφυτος εἰς τὸ διαδεχθῆναι αὐτὴν καὶ μὴ συγκατανεύσις καὶ σκέψεως γενομένης συνοδικῆς εἰς τὸ εὐρεθῆναι ἕτερον πρόσωπον εἰς τὸ διαδεχθῆναι τὴν ἀρχιεπισκοπὴν ταύτην, ἕξ ἰδίας καλοκαγαθίας κινούμενοι ὅτι ὁ γέροντας ἡμῶν ἅγιος καισαρίας κύρ Παρθένιος καὶ ὁ ἅγιος κυζήκου κύρ Ἀνανίας οὐν τοῖς λοιποῖς εἴκοσι τέσσαρας τὸν ἀριθμὸν μητροπολίτας ἐκλεξαν τὴν ἐμὴν ταπεινότητα, διὸ καὶ προσκληθέντες συνοδικῶς μηδεμίαν προϋπάρχουσιν εἴδησιν ἔχοντες, ἡσπασθημεν τὴν Πατριαρχικὴν δεξιάν κατὰ τὴν συνθήειαν καὶ

(1) * Περικλέους Γ. Ζερλέντου ἀρχιεπίσκοποι Σαντορίνης 1587—1814 τὸ ἔτος 1923.

ψήφων κανονικῶς γενομένης ἐχειροτονήθημεν, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς ἁγίας παρασκευῆς εἰς τὸ Χαλκιοῦ κατὰ τὸ ρ.ψ.μ.δ. (1744) ἔτος Ἀπριλίου 9 παρὰ τοῦ πανιερωτάτου γέροντος ἡμῶν ἀγίου Καισαρείας συλλειτουργῶντων αὐτῷ τοῦ πανιερωτάτου ἀγίου Σωζοπόλεως καὶ θεοφιλεστάτου πρώην Τήνου.

Πρὸς τοῦτοις μετὰ τὸ χειροτονηθῆναι ἡμᾶς, ἵνα μὴ λυπηθῆ ὁ πρὸ ἡμῶν διὰ τὴν ἐπ' αὐτοῦ γενομένην καθάρσειν ἐμεσολαβήσαμεν καὶ ἐδόθη αὐτοῦ ἡ ἀνάσσεις καὶ ἐρχόμενοι ἐνταῦθα δεδώκαμεν καὶ ἀδειαν αὐτῷ ὅπως ἐν τῇ ἐνορίᾳ αὐτοῦ ἐκκλησίαν τοῦ Τιμίου Προδρόμου εἰς μεροβίγλι, κρατῶν ἀρχιερατικὴν ῥάβδον, καὶ πάντα ἐκτελεῖ ἀρχιερατικῶς μέχρι τελευτῆς αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ μετὰ ἕνα χρόνον ἔδωκεν τὸ κοινὸν χρέος, ὃν καὶ χωρὶς ὀβολοῦ ἐκηδεύσαμεν ἀρχιερατικῶς μετὰ πάσης παρησίας ὃν καὶ ἀναπαύση ὁ κύριος ἡμῶν μετὰ τῶν δικαίων, ἐγράφη δὲ τὸ παρὸν σημείωμα τῆς ἀποκαταστάσεως ἡμῶν ἐν ὀλίγαις λέξεσιν εἰς ἀείδιον μνήμην τῶν μεταγενεστέρων ἐν τῷ παρόντι ἱερῷ κώδικι τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης, διὰ χειρὸς τῆς ἡμῶν ταπεινότητος.

Ἐν τῷ ρ.ψ.ν.η. (1758) ἔτει ἐν μηνὶ Σεπτεμβρίῳ.

† Σαντορίνης Διονύσιος

Ἐτερον γράμμα τοῦ εἰρημένου Διονυσίου, περὶ συστάσεως καὶ οἰκοδομῆς τῆς Ἐπισκοπικῆς κατοικίας ἔξωθεν Ν. Α. Πύργου Καλλίστης παρὰ τὴν θέσιν Κίσηρα κτημάτων τῆς Ἐπισκοπῆς :

«Ἡ ταπεινότης ἡμῶν διὰ τοῦ παρόντος, δηλοποιεῖ ὅτι ἂν καλὰ καὶ ὁ σὶδρ γεωργάκης Σιγάλας, κατὰ τὸν καιρὸν τὸν πρώην ἡμῶν κύρ Ζαχαρίαν, βλέποντας ὅτι οὐκ εἶχεν ἰδίαν κατοικίαν ὁ ἀρχιερεὺς τῆς ἐπαρχίας ταύτης, θείῳ ζήλῳ κινούμενος, ἀφιέρωσεν ἐν ὀσπίτιον εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν, εἰς τὸ καστέλλιον Πύργου, πλησίον καλιοῦ σιγαλοπούλας καὶ μεγελὴ πάλου, ὅτι οὐκ ὀσπίτιον ἐλθόντες ἡμεῖς εἰς τὴν ἀρεσκοῦμενον κατοικῆσαι ἐν αὐτῷ διὰ τὸ εἶναι μονότατον χωρὶς κατόγια καὶ γυστέρων καὶ ἀναγκῆς, καὶ μάλιστα παλαιὸν καὶ σεσαθρωμένον, διὰ τοῦτο κατοικήσαντες πρὸς καιρὸν εἰς τὸ τοῦ Θεολόγου μετόχιον, ὕστερον ἀνοικοδομήσαντες ἐκ βάρων, ἔξω εἰς τὰ χόματα τῆς ἰδίας